

Creu de Collformic

El Brull

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Brull, el
Emplaçament Al km 26.4 de la carretera de Seva a Palautordera (BV-5301).
Alçada: 1151

Coordenades:

Latitud: 41.8012
Longitud: 2.34788
UTM Est (X): 445825
UTM Nord (Y): 4627910

Classificació

Número de fitxa 08026-28
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1913
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: S'hi veuen petites reformes al pedestal.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL. NNSS 7/03/1991
Número inventari si, IPA, n. 22477
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament del Brull
Autoria de la fitxa Marc Cucurella Pinilla

Data de registre de la fitxa: dj., 16/06/2011 - 02:00

Descripció

La creu de Collformic o creu carlina és una creu metàl·lica que descansa sobre una peanya de carreus de pedra i argamassa. L'alçada total del conjunt és d'uns tres metres, essent la mida de la creu de 120 cm aproximadament. La creu és de ferro forjat treballat de tal manera que tan sols es marca el contorn de la creu, amb el voltant lleugerament ondulat. La seva forma recorda lleugerament la creu de Malta, tot i que és un xic més esvelta. A la seva base hi ha una esfera del mateix material, que és la que està clavada a la pedra. La peanya fa tres graons, essent el del mig el més gran en alçada i el que forma la major part de la base, i a la cara NO d'aquest hi ha una placa de forma pentagonal amb una inscripció. Una llosa de pedra fa de graó superior, de mida més petita.

Observacions:

El lloc on es troba la creu, Collformic, és el punt de partida de la ruta més tradicional i freqüentada per ascendir al Matagalls. La inscripció de la creu és la següent: "Pregueu germans per les víctimes inhumanament sacrificades per una partida carlista en aqueix terme de Collformich los dies 10 y 11 de janer del any 1874".

Història

La creu de Collformic és un monument que amaga una de les històries més dramàtiques del Montseny, la mort d'un grup de liberals de Vic a mans dels carlins. Durant la Tercera Guerra Carlina (1872-1876), després de la presa de Vic per part de les tropes carlines, el 1874, més d'un centenar de soldats i voluntaris nacionals van haver de fugir. El seu objectiu era arribar a Sant Celoni, però un escamot de carlins, dirigits per Ramón Vila i Colomer, va interceptar un dels grups prop del pla de la Calma i els va dur cap a la masia de Santandreu de la Castanya, a Collformic, on van ser afusellats. Durant la nit, a més, els carlins van perseguir la resta dels grups amenaçant també als habitants dels masos dels voltants. En total les víctimes van ser més d'un centenar. La creu fou erigida l'any 1913 pels veïns de Vic gràcies, principalment, a la campanya de l'escriptor Lluís Bertran Nadal i Canudas que aconseguí que el Ple de l'Ajuntament de Vic n'aproves la instal·lació el dia 9 d'abril de 1913.

Bibliografia

PLADEVALL i FONT, Antoni (2000). "La Tercera Guerra Carlina vista per un liberal: Extractes de la 'Crònica' de Joan Camps i Prat, de Seva (1824-1905) amb un apèndix del carlí Josep Molins i Prat". Patronat d'Estudis Osonencs.

